ORSZÁGOS BÍRÓI TANÁCS
ELNÖKHELYETTESE

1055 Budapest, Szalay utca 16.
t. 06/30-094-5482 e.obt@birosag.hu
www.obt-jud.hu
https://birosag.hu/obt

2025.OBT.K.VII.23/8.

Dr. Pilz Tamás
közigazgatási államtitkár úr részére

Igazságügyi Minisztérium

Budapest

Tisztelt Közigazgatási Államtitkár Úr!

Az Országos Bírói Tanács (a továbbiakban: OBT) szakmai egyeztetés keretében történő véleményezés céljából megkapta **„a jogi személyek nyilvántartásáról"** szóló törvényjavaslat tervezetét, valamint **„a jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról"** szóló törvényjavaslat tervezetét.

Tájékoztatom, hogy az OBT a tervezetekre vonatkozóan az alábbi érdemi észrevételeket teszi.

I.
Általános vélemény a szabályozási koncepcióról

Mindenekelőtt jelezni kívánom, hogy a közel 150 oldal terjedelmű, két jogszabályt magába foglaló tervezet(ek) és azok közel 100 oldal általános indokolása véleményezésére nyitva álló négy-öt munkanap ismételten rendkívül rövid időnek bizonyul az érdemi, részletekbe menő tanulmányozásra, az alapos, megfontolt vélemény megalkotására.

A jogalkotói cél – a jogi személyek nyilvántartásának egységesítése, az eljárási rend korszerűsítése, az informatikai és automatizált megoldások bevezetése – alapvetően támogatható lenne. A nyilvántartási és bírósági funkciók elválasztása, valamint a digitális eljárások előtérbe helyezése modernizációs törekvésnek tűnik. A digitális megoldások előtérbe helyezése korszerűsítési igényt tükröz, amely hosszú távon csökkentheti a bíróságok adminisztratív terheit, és növelheti az ügyintézések gyorsaságát, amennyiben a megvalósítás garanciális keretek között történik.

Ugyanakkor a gyakorlati megvalósíthatóság és az igazságszolgáltatás biztonsága és funkciója szempontjából több kritikus pont is fellelhető.

A jelenlegi bírói szervezetrendszerben működő nyilvántartás több évtizedes gyakorlaton alapul, és szakmailag megalapozott, működőképes rendszer. A bírói, bírósági titkári és adminisztratív személyzet szaktudása, valamint az ezen a rendszeren belül fejlesztett informatikai háttér

stabilitást biztosít. A törvényszékeken és cégbíróságokon évtizedek alatt kialakult eljárási rutin és belső kontrollmechanizmusok garantálják a bejegyzések jogszerűségét és hatékonyságát is.

A Jogi Személyek Nyilvántartását Vezető Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) általi nyilvántartásba vételre való áttérés ennek elvesztésével, a kezdeti működési zavarok és az informatikai sérülékenység kockázatával jár. A teljesen új Hatóság felállítása olyan – jogilag, informatikailag és logisztikailag egyaránt komplex – rendszerbeavatkozás, amely az átmeneti időszakban jelentős fennakadásokat okozhat, és súlyos adatvédelmi és működésbiztonsági kockázatokat is hordoz. E kockázatok különösen aggasztóak egy olyan adatintenzív és közhiteles funkciót ellátó rendszer esetében, amely a jogi személyek teljes működésének nyilvánosságát biztosítja. Maga a tervezet sem adja kellő indokát egy új, központi hatóság felállításának, hiszen mind az emberi, mind az informatikai, mind a szakértelem, mint erőforrás a bíróságokon rendelkezésre áll, s az általános indokolás is rámutat, hogy egyes EGT államokban a cégnyilvántartás bírósági hatáskörbe tartozik (Németország, Ausztria, Csehország, Észtország, Franciaország, Horvátország és Szlovákia).

A Hatóság és a bíróság együttműködése nem kellően garantált. A két szerv elszigeteltsége, különböző logikája (adminisztratív vs. jogi) eljárási nehézségeket okozhat, különösen a bírósági elrendelés – hatósági bejegyzés kettőssége terén. Az együttműködés jogi és eljárásjogi részletei több esetben külön jogszabályok körébe kerülnek, így nem állnak rendelkezésre egységes, kiszámítható szabályok az átjárhatóságra.

Az automatizált döntéshozatal garanciális megerősítést igényel. A jogi személyek bejegyzése nem csupán adatkezelési, hanem jogérvényességi és törvényességi vizsgálatot is igényel. A rendszer hibái, adminisztratív tévedések (pl. adatfelcserélés) nem mindig javíthatók megfelelően, ami jogbizonytalanságot okozhat.

Az automatizált eljárások bevezetése – pl. az adatigénylés, bejegyzés körében – a hatékonyság szempontjából kedvező, de jelen szabályozási konstrukció nem biztosít megfelelő garanciákat a gépi döntések helyességének ellenőrzésére. A tervezet több ponton is külön jogszabályokra utalja az automatikus döntések típusainak, ellenőrzési lehetőségeinek, szabályainak részletezését.

Ez a megoldás jogbiztonsági problémához vezethet. Míg a bíróságok független szervek, a hatóságok a végrehajtó hatalom alá tartoznak. A civil szervezetek nyilvántartási eljárásának központosítása és automatizálása a civil tér szűkítésének eszközévé válhat.

Nincs egyértelműen meghatározva, mely eljárások bonyolíthatók kizárólag automatizáltan (pl. törlések, visszautasítások).

A félreértelmezett vagy téves adatok alapján hozott döntések helyesbítése jelenleg nem garantált jogi mechanizmussal történik. Egy gépi hiba vagy formai eltérés súlyos – akár anyagi – következményeket vonhat maga után, különösen kis civil szervezetek esetén, akik nem rendelkeznek állandó jogi képviselettel.

Az ügyvédi ellenjegyzés túlzott, bővülő szerepe a kérelem helyessége feletti garanciavállalásban lényegében a bíróság jogi kontrolljának helyettesítését eredményezi, amely több ponton is ellentétes az ügyvédi feladatokkal és felelősségi rendszerrel.

A nyilvántartási és törvényességi felügyeleti eljárások szétválasztása, valamint a különböző jogi személytípusok eltérő elbírálása (pl. pártok, vallási jogi személyek esetében marad a bírósági bejegyzés) indokolatlan kettősséget teremt a rendszerben. A funkcionális különbségtétel akkor válna igazolhatóvá, ha az egyes jogi személycsoportok jogállása lényegesen eltérne – ez azonban a jelenlegi anyagi jogi keretek között nem áll fenn.

Emellett a tervezet nem biztosítja kielégítően azt sem, hogy a Hatóság által automatikusan indított eljárások – pl. kényszertörlés – esetén érvényesüljön a fokozatosság és a méltányos jogorvoslat lehetősége, amely sértheti az arányosság és tisztességes eljárás elvét.

Általánosságban lehet, hogy a szabályozási koncepció irányai összhangban állnak az uniós digitalizációs és egységes nyilvántartási elvekkel, de a gyakorlati alkalmazhatóság szempontjából elengedhetetlen a Hatóság és bíróság közötti együttműködés (hatásköri szabályok) részletszabályainak világosabb rögzítése, a gépi döntéshozatalra vonatkozó garanciák törvényi szintű szabályozása, a bírósági kontroll és a személyes mérlegelés lehetőségének fenntartása különösen összetettebb ügyekben, az ügyféltájékoztatás és ügyintézői kommunikáció fenntartása az eljárás személytelenné válásának elkerülése és a hatékonyság érdekében.

A fenti szempontok figyelembevétele nélkül fennáll a veszélye annak, hogy a reform az ügyintézés gyorsítását célzó eszközök révén a jogbiztonság rovására valósul meg.

II. A jogi személyek nyilvántartásáról szóló törvénytervezethez kapcsolódó észrevételek

A tervezet alapjaiban egy olyan átfogó reformot kíván végrehajtani, amely hosszú ideje jogalkotói és jogalkalmazói várakozás tárgya: a gazdasági és civil szervezetek nyilvántartásának egységesítése. A különféle nyilvántartási típusok (cégbíróság, civil bíróság, egyházi nyilvántartás stb.) párhuzamosságai és az ezekből fakadó eltérő jogalkalmazási gyakorlatok megszüntetése érdemi előrelépést jelenthet az átláthatóság és a jogbiztonság irányába.

Ugyanakkor **a nyilvántartási feladatok bírósági rendszeren kívülre helyezése önmagában is jelentős szakmai és működési kockázatokat hordoz.** Az újonnan létrehozandó Hatóság országos illetékességű, de területi szervekkel nem rendelkező modellje nem veszi figyelembe a jelenlegi bírósági rendszer egyik legnagyobb előnyét: a közvetlen ügyfélkapcsolatot, a személyes elérhetőséget, és a kiforrott helyi ügyintézési gyakorlatokat.

Különösen problémás, hogy a Hatóság kizárólag informatikai rendszeren keresztül működne. Ez jelentősen növeli az informatikai támadások, működési zavarok és adatvesztések kockázatát. Az Európai Unióban történt közelmúltbeli példák – mint a szlovák ingatlannyilvántartás leállása – is rámutatnak e modell sebezhetőségére.

A Hatóság ilyetén központosított modellje túlzottan sérülékeny, különösen informatikai és kiberbiztonsági szempontból. Területi intézmények nélkül ez technikailag is aggályos lehet.

A tervezet szerint az eljárás a közigazgatási rendtartásról szóló törvény rendelkezésein, valamint a lényeges elemek tekintetében – felhatalmazás alapján – rendeleteken fog alapulni. Ez a szerteágazó szabályozás az egyik fő jogalkotói célt – a közhitelesség biztosítását – nem fogja tudni betölteni, másrészt meg fogja nehezíteni mind a jogkeresők, mind a jogalkalmazók

munkáját, másrészt bonyolultabbá fog válni az eljárás. A regisztratív eljárással pont a közbizalom gyengülhet, amelynek megléte a közhiteles nyilvántartásokkal szemben az egyik legalapvetőbb kritérium.

Az ügyvédi szerep jogi felelősségének túlterhelése és a törvényességi vizsgálat áthárítása súlyos következményekkel járhat, mivel az ügyvéd nem hatósági jogkörben jár el. A tervezet a nyilvántartási iratok tartalmi jogszerűségének vizsgálatát nem a Hatóságra, hanem az ügyvédre telepíti, aki ellenjegyzésével garantálja a dokumentumok megfelelőségét. Ez a megoldás érdemben áthelyezi a törvényességi kontrollt a magánjogi szereplőkre anélkül, hogy ehhez a jelenlegi jogszabályok megfelelő jogkört adnának az ügyvédeknek. Ez a szabályozási irány több szempontból is problematikus. A bejegyzés vagy visszautasítás felelőssége teljes egészében rájuk hárul, ez jogbiztonsági kockázatot is jelent, ha a jogszerűség ellenőrzése nem intézményi, hanem egyéni felelősségen alapul, továbbá szakmai és etikai szempontból is nehezen vállalható mértékű garanciavállalást jelent.

A nyilvántartási rendszer regisztratív jellege csak akkor lehet megfelelően működőképes, ha az alapjául szolgáló adatok és dokumentumok valóban megfelelnek a törvényi követelményeknek. A gépi döntéshozatalra, előrögzítésekre és jogi vizsgálat nélküli bejegyzésekre épülő rendszerben a formai helyesség kerül előtérbe az érdemi megfelelőség rovására. A nyilvántartási adat bejegyzése előtti anyagi jogi kontroll hiánya csökkentheti a nyilvántartás megbízhatóságát, és ez különösen veszélyes lehet a civil tér szabadságára, közhiteles adatokra.

Ez különösen veszélyes lehet a civil szervezetek esetében, amelyek működését az egyesülési jog szabadsága mellett a törvényességi követelmények folyamatos teljesítése legitimálja. E jogállási kontroll nélkül a nyilvántartásba kerülhetnek olyan szervezetek is, amelyek létesítő okirata vagy vezetési struktúrája jogszerűtlen – a rendszer ezt azonban nem tudja kiszűrni. Ennek következtében a jövőben várhatóan emelkedni fog a törvényességi felügyeleti eljárások száma.

A tekintettel továbbá arra, hogy a nyilvántartási eljárások egyfokúak lesznek a rendelkezésre álló bírósági felülvizsgálat lehetősége miatt a közigazgatási perek számának emelkedése várható. Ez a közigazgatási bíróságok munkaterhének emelkedése mellett azt eredményezheti, hogy a jogi személyek nyilvántartását érintő ügyekben olyan bírák is eljárnak, akik ezen a területen korábban nem szereztek gyakorlatot.

Külön aggodalomra ad okot, hogy a tervezet alapvető eljárási szabályokat – mellyel a jogalkotó az alapvető célkiűzéseket meg kívánja valósítani – nem törvényben, hanem különböző rendeletekben kívánja rendezni, amelyek tartalmáról, koncepciójáról jelenleg semmilyen információ nem áll rendelkezésre. Holott, alapvető fontosságú annak ismerete, hogy hogyan kívánja a jogalkotó rendezni például a Hatóság és a bíróság közti kapcsolattartást, az informatika rendszert, a benyújtandó iratok körét, tartalmát stb.

A tervezet szerint bírósági hatáskörben marad különösen az általános törvényességi felügyeleti jogkör, valamint a jogutód nélküli megszüntetési eljárások (végelszámolás, kényszertörlés) lefolytatása. Ugyanakkor például a jogi személyek átalakulása (tervezet 61. §-a) jogilag és ténybelileg nem egyszerű eljárás, szerteágazó jogi ismeretet igényelnek, több évtizedre visszamenően kialakult gyakorlat szerint intézték ezt eddig a cégbíróságok azzal, hogy Kft. és Rt. esetében ezeket kizárólag bírói hatáskörbe tartoztak, amely garancia is volt arra, hogy egyrészt ezek mindenben megfeleljenek az irányadó jogszabályoknak, másrészt a hitelőzők érdekeit és a forgalom biztonságát is ez szolgálta. Erre tekintettel álláspontunk szerint a

tervezetben meghatározottakon túlmenően továbbra is indokolt lenne az átalakulás, de ugyanígy az egyesülés, szétválás, valamint Kft. és Rt. esetében a jegyzett tőke változásának is bírósági hatáskörben történő intézése.

A pártok, vallási szervezetek eltérő elbírálás alá esnek, ami indokolatlan diszkriminációt valósít meg, ha a többi jogi személy számára nem biztosítják ugyanazt a bírói kontrollt. A tervezet megőrzi a bírósági eljárásrend alkalmazását a pártok, egyházak és vallási egyesületek nyilvántartásba vételére és változásbejegyzésére, miközben a többi jogi személy esetében a Hatóság jár el. Ez a differenciálás indokolatlan, mivel a nyilvántartási jogi relevancia – a törvényességi és közhitelességi szempont – minden jogi személy esetén azonos. A jogbiztonság követelménye azt diktálja, hogy minden szervezetnél biztosítva legyen az emberi és jogi kontroll legalább egyenrangú szintje. A nyilvánosan működő részvénytársaság létesítő okiratának vizsgálata iránti eljárást bírósági hatáskörbe helyezi a tervezet, mely jól mutatja, hogy a kógens rendelkezések kontrollálásához elengedhetetlen és garanciális jellegű a bírósági, azon belül is az emberi közreműködés, mely más gazdasági és civil szervezetek esetén sincs másképp. Ez a szabályozás nemcsak technikailag bonyolítja az eljárásokat, hanem egyben megkérdőjelezi az egyenlő elbírálás elvét is.

A preambulum [39] bekezdésében általános jelleggel kötelező jogi képviseletet említ, a tervezet 25. §-a a névfoglalási eljárásban, a tervezet 28. §-a a kérelemre indult eljárásokban rendelkezik a kötelező jogi képviseletről. Ez anyagi gondokat vethet fel a jelentősebb anyagi potenciállal nem rendelkező egyesületek és alapítványok esetén, ezekben az ügyekben egyes kivételektől eltekintve (másodfokú eljárás) eddig erre nem volt szükség. Az egyesületek tekintetében a jogszabály megszüntette a kötelező tagdíjfizetés előírását és a tag vagyoni hozzájárulás szolgáltatására sem köteles. A tapasztalatok szerint alacsony az olyan egyesületek száma, amelyeknél a közgyűlés által előírt tagdíj valóban alkalmas arra, hogy az egyesület működését finanszírozza, a kötelező jogi képviselettel felmerülő, jelentősebb eljárási költségek az egyesületek számottevő része számára nehezen finanszírozhatónak tűnnek. Alapítványok esetében is jellemző megszűnési indok az a gyakori eset, hogy rövid időn belül elfogy a pénz, az alapítói vagyon és új vagyonrendelésre nem kerül sor, a szervezet támogatást máshonnan sem kap és a helyzete hasonlóvá válik az egyesületekéhez. Kétségtelen, hogy a tervezet 28. § (1) bekezdésének második fordulata a tervezet 2. § (2) bekezdés 1-3. pontja szerinti jogi személyek, köztük egyesületek esetében ez alól kivételt jelenthet. Ez azonban csak lehetőség és nem is ismert jelenleg, hogy milyen törvényi szabályozásra utal a tervezet.

Utalni kívánunk arra is, hogy a kockázatelemzés beépítése (a tervezet 30. §-a) egyrészt előremutató, ugyanakkor megint szükségszerű megjegyezni, hogy nem kormányrendeletben kellene ennek eljárási rendjét szabályozni, hanem valamelyik eljárási törvényben. Kérdésként merül fel többek között, hogy ez a kockázatelemzés miként fog megvalósulni, ki fogja azt végezni, hogyan, milyen eljárási határidők mellett, valamint az is, hogy amennyiben az téves eredményre vezet és szükségtelenül került sor az eljárás felfüggesztésére, úgy ez mennyiben szolgálja egyrészt a forgalom biztonságát, másrészt mennyiben tartja tiszteletben a cégek magánautonómiáját.

A tervezet indokolása szerint a hatósági nyilvántartás melletti egyik legfőbb érv a gyorsaság és a hatékonyság, illetve az automatizmus. Ehhez képest az egyik leglényegesebb kérdés, nevezetesen, hogy milyen esetben kerül sor az automatikus döntéshozatali eljárásra – a tervezetből nem derül ki, hanem egy majd megalkotásra kerülő kormányrendelet fogja azt szabályozni. Garanciális okokból azonban ezt törvényi szinten kellene szabályozni. Visszautalok arra, hogy a sok, különböző kormányrendelet illetve miniszteri rendelet, amelyek

majd az alapvető jelentőségű kérdéseket rendezik, rendkívüli módon meg fogják nehezíteni mind a jogkeresők, mind a jogalkalmazók helyzetét, végső soron nem egyszerűsíteni, hanem bonyolultabbá fogják tenni az eljárásokat, amelyek sem a közhitelességet, sem a forgalom biztonságát, sem a hitelezők érdekeit nem szolgálja.

Összességében a tervezet céljai – a nyilvántartás egységesítése, a közhitelesség erősítése, az adminisztratív terhek csökkentése, valamint a digitalizáció és automatizáció bevezetése – elméleti szinten támogatandók, és egy korszerű jogi környezet kialakítását szolgálják.

A gyakorlati alkalmazhatóság azonban jelentős mértékben múlik a végrehajtás részletszabályain és garanciális elemein. A már kifejtettek szerint a Hatóság és bíróság közötti kompetenciák világos elhatárolása, beleértve az adatellenőrzés, bejegyzési akadálykezelés és jogorvoslati mechanizmusok részletes szabályozását. Szükséges az automatizált eljárások minimális garanciáinak törvényi szintű rögzítése, ideértve a gépi hibák utólagos javításának lehetőségét is. Felmerülhet az átmeneti időszak pontos és alkalmazáscentrikus szabályozása is, különösen az informatikai és szervezeti átállás területén. Szükséges lehet a jogalkalmazók, különösen a bírák, titkárok, jogi képviselők átfogó képzése, hogy az új eljárások ne jogértelmezési zavarokat, hanem tényleges könnyítést hozzanak. Fontos a személyes és emberi kontroll szerepének megőrzése a kritikus pontokon, például törvényességi felügyelet, kényszertörlés, civil szervezetek megszüntetése.

A jogbiztonság nem csupán jogalkotási cél, hanem gyakorlati követelmény is. A jelen javaslatcsomag – ha garanciák nélkül kerül bevezetésre – nem egyszerűsíti, hanem bonyolíthatja az eljárásokat, és alááshatja a nyilvántartás megbízhatóságába vetett közbizalmat.

III. A jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról szóló törvénytervezet egyes rendelkezéseihez kapcsolódó észrevételek

1. A tervezet preambulumának [2] bekezdéséhez:

A szabályozási koncepció oka nem teljesen egyértelmű, tekintettel ara, hogy mind a cég, mind a civil szervezetek nyilvántartásának több mint 30 éve kialakult gyakorlata van. A cégnyilvántartás volt az első olyan nyilvántartása, amelynek alapja az elektronikus eljárás volt, és amely a kor informatikai fejlődését is maradéktalanul lekövette a folyamatos fejlesztések okán. A peres eljárásokban bevezetett elektronikus eljárások is a cégnyilvántartás informatikai megoldásait követték le, több évvel később.

Nincs semmilyen jogpolitikai indoka annak, hogy a civil és a cégnyilvántartás hatósági jogkörbe kerüljön. A jelenlegi szabályozás ugyanis maradéktalanul biztosítja az egyik legfőbb kritériumot e nyilvántartásokkal szemben, nevezetesen a közhitelességet.

Mindkét nyilvántartás időszerűen, naprakészen tartalmazza a nyilvántartás szerinti adatokat.

Azzal, hogy a nyilvántartási és a törvényességi felügyeleti jogkör elválasztásra kerül egymástól és két külön szervezet – Hatóság/bíróság – jár el, szükségtelenül bonyolítja az eljárásokat, különösen annak tükrében, hogy még egyetlen végrehajtási jogszabály tervezete nem ismert, hogy a két szervezet közti információ csere/ adatátadás mégis hogyan fog megvalósulni.

Az, hogy bizonyos alapszintű eljárási kérdések is végrehajtási rendeletben fognak megjelenni, nem az ügyfélközpontúság irányába hatnak, hiszen több jogszabály együttes alkalmazása és értelmezése válik szükségszerűvé, ami az eljárásokat sokkal bonyolultabbá teszi.

Itt is szükséges kiemelni, hogy a gazdasági társaságok átalakulása, egyesülése, szétválása, valamint Kft. és az Rt. tőkeváltozásával kapcsolatos eljárásokat is indokolt bírósági hatáskörben tartani, tekintettel arra, hogy ezen eljárások szerteágazó jogi ismeretet követelnek meg, szükséges ezek elbírálásához magas szintű gazdasági/számviteli ismeret is.

2. A tervezet preambulumának [2] bekezdéséhez:

Pozitívumként rögzíthető, hogy a tervezet átfogó módon kívánja szabályozni a jogi személyekkel kapcsolatos peres és nemperes eljárásokat, amely jelentős lépés az egységes és koherens eljárásjogi környezet kialakítása felé. A bírósági eljárások egységesítése és strukturálása logikus, követhető képet kap.

3. A tervezet preambulumának [4] bekezdéséhez:

A jelenlegi szabályozás szerint a nyilvántartási és a törvényességi felügyelet együttesen működik, – bírósági hatáskörben – több évtizedre visszamenően kialakult gyakorlat mentén, így fel sem merülhet, hogy e két funkció egymástól elszigetelten működne. Sőt, mivel a nyilvántartási eljárás során észlelhető a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásának szükségessége, így az késedelem nélkül megindítható, egyrészt a közhitelesség megóvása, másrészt a hitelezők védelme céljából. Hiba ezért ezt a jól működő rendszert – amelynek hangsúlyozom több, mint 30 éve kialakult gyakorlata van – egy teljesen bizonytalan új rendszerre cserélni, különösen azért, mert a koncepció egyes megoldásai még nem kidolgozottak, nem lehet tudni, hogy a végrehajtási rendeletek mit és hogyan fognak szabályozni.

4. A tervezet preambulumának [5] bekezdéséhez:

Mind a civil, mind a cégeljárásban a bírósági titkárok önálló hatáskörrel járnak el jelenleg is, olyan eljárásokban, amelyeket a jogszabály nem utal kizárólagos bírói hatáskörbe.

5. A tervezet preambulumának [6] bekezdéséhez:

Jelenleg is több olyan adatot tartalmaz a cégjegyzék, amely a fentiek szerint kerül bejegyzésre a cégjegyzékbe, azaz emberi közreműködés nélkül (ilyen a cég bankszámlaszáma is például).

6. A tervezet preambulumának [7] bekezdéséhez:

E rendelkezés már megvalósult a jelenlegi szabályozási környezetben is, másrészt már ma is lehetőség van arra, hogy 1 nap alatt egy cég bejegyzése/változásbejegyzése megtörténjen. Mind a civil, mind a cégeljárás meghatározott időkeretet biztosít, mind az ügyfél, mind a bíróság részére, a jogszabályokban írt eljárási és anyagi határidők deklarálásával.

7. A tervezet preambulumának [12] bekezdéséhez:

A törvényességi felügyeleti hatáskör eddig sem a nyilvántartás vezetéséhez kapcsolódott, mivel ritkán indult az a bíróság saját észlelése okán, döntően vagy más hatóság, vagy valamely

érdekelt indította azt. Az eljárási törvény szerint eddig is szükségszerű volt az eljárás bármely módon történő befejezéséről határozatot hoznia a bíróságnak.

8. A tervezet preambulumának [14] bekezdéséhez:

Indokolatlannak tartjuk a szervezet költségek viselése alóli teljes mentesítését. Ha egy szervezet okot ad a törvényességi felügyeleti eljárás megindítására és a bíróság kénytelen a szervezet törvénysértése miatt az eljárást megindítani, akkor a szervezet legalább részben viselje az eljárás költségeit. Ez ugyanis a szervezetet arra ösztönözheti, hogy a jövőben több gondot fordítson a törvényes működésére.

9. A tervezet 1. §-ához

A tervezet 1. § (3) bekezdésének elhagyását javasoljuk tekintettel arra, hogy az értelemszerű.

10. A tervezet 2. §-ához

A tervezet 2. §-a a bíróság és a Hatóság közti kapcsolatról rendelkezik. A bíróság és a Hatóság közötti kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezéseket a 2. § (2) bekezdés szerint jogszabály állapítja meg. Ezen rendeleti szintű jogszabály megalkotására a tervezet 184. § (1) bekezdés 1. pontja az igazságügyért felelős minisztert hatalmazza fel. A tervezet néhány rendelkezésből azonban már most látható a bíróság és a Hatóság kapcsolattartásának mikéntje, ilyen pl. a tervezet 3. § (2) bekezdés, ami a bíróság nyilvántartásból történő adatigényléséről és betekintéséről szól, valamint a 13. §, mely a bejegyzési akadály esetére határozza meg az eljárást. Ezen kevés rendelkezésből is látszik, hogy felértékelődik a Hatóság szerepe, valamint nehézkessé válik az a bírósági eljárások lefolytatása. Jelenleg a regisztrációs eljárásokat a bíróság végzi és akadálymentesen, folyamatosan be tud tekinteni a nyilvántartási adatokba. Ahhoz, hogy a cégbíróság, valamint a civil szervezetek nyilvántartását végző bíróság a feladatait el tudja látni, folyamatosan szükség van a nyilvántartási adatokra, valamint az iratokra. A bírósági nemperes eljárások lefolytatása csak úgy lehetséges, hogy a bíróságnak teljes körű betekintési joga van a nyilvántartásban szereplő adatokba, valamint az ott lévő valamennyi iratba. Jelenleg a munka elvégzéséhez napi szinten egy törvényszéken több száz cégjegyzéki adatot és iratot kell megtekinteni, amely csak folyamatos hozzáféréssel oldható meg. **Mindezekre tekintettel indokolt a bíróság és a Hatóság közti kapcsolattartás szabályozása során lehetővé tenni, hogy a bíróság a nyilvántartási adatokat és iratokat közvetlenül a nyilvántartásból, a Hatóság közreműködése nélkül szerezhesse be.**

11. A tervezet 5. §-ához

A tervezet 5. § (2) bekezdése vonatkozásában jelezni kívánjuk, hogy véleményünk szerint a törvényben szabályozott eljárásokban indokolatlan lehetővé tenni költségkedvezmény engedélyezését, meg kellene tartani a 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 72. § (2) bekezdésében, 116. § (7) bekezdésében rögzített szabályozást. A tervezet a preambulumban is hangsúlyozza a gyors bírósági ügyintézést. A költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelem elbírálása, a kérelem elutasítása esetén a jogorvoslat az eljárás befejezését késleltetheti. A hatályos szabályozás nem akadályozza a kérelmezőket a jogaik érvényesítésében.

A személyes meghallgatásnak a **tervezet 5. § (4) bekezdés** szerinti korlátozása indokolatlanul szűkíti a tényfeltárás lehetőségét, különösen bonyolultabb szervezeti ügyekben. Célszerű lenne bírói mérlegelés alapján szélesebb körben engedélyezni. A cégeljárások és a civil szervezetek eljárásai is abszolút ügyfélközpontúan működnek jelenleg. A mostani rendszer kellő teret enged

az ügyfél és a bíróság közti kommunikációnak. A cégbíróságok dolgozói, a civil szervezetekkel foglalkozó munkatársak a bíróság, mint szolgáltató bíróság funkcióját tartják eljárásaik során szem előtt. A tervezet az ügyfelekkel való kapcsolattartást kiiktatja, az az automatikus eljárás során teljesen megszűnik, a felvilágosítás adás és a kooperáció lehetősége teljesen elveszik, pedig a jogi képviselőkkel és az ügyfelekkel való kapcsolattartás nagyban elősegítette, illetve elősegíti a bejegyzések precizitásának hatékonyságát és gyorsaságát.

12. A tervezet 6. §-ához

A tervezet bevezetőjének 5. pontja szerint a bírósági titkárok számára érdemi ügyintézési jogkört kell biztosítani. Ez jelenleg is így van, változást nem jelent, ugyanis a tervezet 6. §-a ugyanaz, mint a Ctv. 1/A.§ (1) bekezdése, illetve a civil szervezetek nyilvántartásával kapcsolatos eljárásban is már jelenleg is önállóan, önálló aláírási joggal járhat el a titkár valamennyi ügyben. Ugyanakkor **a tervezet 6. §-ából hiányzik a kizárólagos bírói hatáskörbe tartozó ügyek felsorolása.** Ezt mindenképpen szükségesnek tartom, sokkal áttekinthetőbb lenne a bírói hatáskörbe tartozó ügyek rendszere, mint az egyes eljárásoknál elrejtve található kizárólagos bírói hatáskörre való utalás.

A bírósági ügyintézővel kapcsolatosan a tervezet úgy rendelkezik, hogy az ügyintéző jogszabályban meghatározott esetben járhat el. Jelenlegi szabályozás és a tervezet összehasonlítása során az állapítható meg, hogy az ügyintéző kevesebb feladatot tud ellátni. Jelenleg a bírósági ügyintézők bírói irányítás és felügyelet nélkül is eljárhatnak több ügytípusban, tekintettel arra, hogy felsőfokú végzettséggel rendelkeznek, így indokolatlanul kerül jogkörük ilyetén megvonása. Az ügyintéző jogkörét célszerű lenne inkább bővíteni, ezzel is könnyítve a mindig is szűkös keretek között mozgó létszámmal való gazdálkodást.

13. A tervezet 9. §-ához

A preambulum [7] bekezdéséből kitűnik, hogy a törvény hatálya alá tartozó eljárásokban a jogalkotó célja a gyors, feszes bírósági ügyintézési, intézkedési határidők előírása. Az eljárások gyorsítására irányuló jogalkotói szándék érthető, a tervezet 9. §-a által meghatározott öt munkanapos általános intézkedési kötelezettség határideje azonban nagyon rövid, még rövidebb távollétek – betegség, szabadság – esetén is munkaszervezési problémákat vethet fel, ilyen esetekben nagyobb mennyiségű ügy átosztását eredményezve.

Álláspontunk szerint **a tervezet 9. § (1) bekezdésében megállapított 5 munkanapos általános intézkedési kötelezettség és a tervezet 13. § (2)-(3) bekezdésében megállapított 3 munkanapon belüli hiánypótlási felhívás kiadási határideje teljesíthetetlen.**

Rendkívül furcsa ez – a lényegében bíróságokat sújtó és az automatikus fizetési kötelezettség törvénybe iktatását követően jelentős kiadásokat generáló – rendelkezés annak ismeretében, hogy a bíróság által más hatóság eljárásának kezdeményezése esetén, a más hatóságnak 30 napos határideje van annak közlésére, hogy az eljárást megindította-e (tervezet 50. §-a). Miként az állami adó- és vámhatóságnak is 30 napos határidőt biztosít a tervezet 82. § (2) bekezdése.

A tervezet eltérő rendelkezéseinek hiányában 5 munkanapos határidőn belül kell a bíróságnak:
- kényszertörlés elrendeléséről döntenie (tervezet 42. § (3) bekezdése),
- végelszámolás befejezéséről döntenie (tervezet 82. § (4) bekezdése),
- végelszámolási eljárásban előterjesztett kifogásról döntenie (tervezet 83. §-a),
- alapítvány jogutód nélküli megszüntetéséről döntenie (tervezet 86. §-a),

- állam által alapított alapítványról és közalapítványról döntenie (tervezet 87. §-a),
- egyesület jogutód nélküli megszűnését eredményező okról döntenie (tervezet 88. §-a),
- szervezet jogi személyiségű egységének megszüntetéséről döntenie (tervezet 89. §-a),
- nyilvánosan működő Rt. létesítő okiratának előzetes vizsgálata (tervezet 128. §),
- végintézkedéssel létrehozott alapítvány okiratának előzetes vizsgálata (tervezet 129. §-a),
- alapítvány kuratóriumi tagjának, kurátorának visszahívásáról (tervezet 130. §-a),
- eltiltás elrendelése iránti eljárásban (tervezet 133. §-a).

Véleményünk szerint a felsorolásból jól látható, hogy ezekben az eljárásokban – többségében nagy terjedelmű okirati anyaggal (mellékletekben részletezve), illetve bonyolult jogi problémák lehetőségével – egyszerűen képtelenség 5 munkanapon belül a döntés meghozatala, különösen a jelenleg rendelkezésre álló létszámmal.

A tervezetből az tűnik ki, hogy a tervezet Harmadi része – a peres eljárásokra vonatkozóan – nem tartalmaz eltérést az 5 munkanapos általános intézkedési kötelezettség alól, miután nincs eltérő rendelkezés vagy utalás. Nem indokolható álláspontunk szerint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 30 napos intézkedési kötelezettségének (Pp. 110. § (1) bekezdése) ilyen látens módon 5 munkanapra rövidítésé, ami egyébként nem is tartható be.

Rendkívül átgondolatlannak tűnik a bíróságok számára megállapított extra rövid határidőkhöz képest a tervezet 20. § (3) bekezdése és 37. §-a által hiánypótlásra biztosítható 30 napos határidő, ami – kérelemre – további 30 nappal meghosszabbítható. Úgy látszik az eljárásban kizárólag a bíróságnak kell rövid (extra rövid) határidővel dolgoznia. Rendkívül aránytalan az is, hogy míg a pártnak 30 nap áll rendelkezésre a kérelem benyújtására, a bíróságnak csupán 5 munkanap a hiánypótlás kiadására (tervezet 168. § (1) bekezdése).

Mindezeken túl a tervezetben rengeteg különböző határidő került megjelölésre, nagyon elnehezítve az eljárási határidők követését, betartását.

Az egy munkanapos határidők (tervezet 62. § (1) bekezdése, 125. § (3)-(4) bekezdése) eleve irreálisak, talán a törvényességi felügyeleti eljárás Hatósági jelzésre történő elrendelésének kivételével (tervezet 41. § (1) bekezdése). A 42. § (1) bekezdése még rövidebb (ha ez egyáltalán lehetséges) határidőt állapít meg – kicsit elbújtatva – a határidő leteltét követő munkanapon történő ellenőrzési kötelezettséggel, úgy, hogy megelőzően 30 napos határidőt biztosít a felhívás teljesítésére. Úgy gondoljuk, hogy nincs – nem lehet – értelme nyilvánvalóan betarthatatlan határidők előírásának, mert ez komolytalanná teszi a jogi szabályozás egészét.

A tervezetben továbbá számos alkalommal szerepel a „haladéktalanul" mint intézkedési határidő (tervezet 30. § (3) bekezdése, 49. § (2) bekezdése, 73. § (2) bekezdése, 76. § (1) bekezdése). Úgy gondolom helyesebb lenne az intézkedési határidőt – mint a tervezetben annyi más esetben – itt is munkanapban megállapítani.

A fentiekben kifejtettekre tekintettel véleményünk szerint a 10, illetve 15 munkanapos határidők – a jelenlegi feltételek mellet – nehezen, de tarthatóak. Helyeselhető ezért a kényszertörlési eljárásban megállapított **15 munkanapos általános intézkedési határidő** (tervezet 92. § (4) bekezdése), amelyet **indokolt lenne** a tervezetben lévő **összes eljárásra általánossá tenni.**

14. A tervezet 10. §-ához

A tervezet 10. § (1) bekezdése szerinti kiszabható pénzbírság tízezer forintos alsó határa nagyon alacsony, azt emelni szükséges, ugyanis semmilyen visszatartó erővel nem bír, az jelenleg ötvenezer forint.

A tervezet 10. § (3) bekezdésében nem egyértelmű, hogy mely okból történő visszautasításra vonatkozik. A beadványok visszautasítására okot adó körülményeket a tervezet 22. §-a határozza meg, mely esetben a visszautasítás ellen a tervezet 26. §-a alapján – ha e törvény másként nem rendelkezik – fellebbezésnek van helye.

A tervezet két esetben teszi lehetővé kérelem alapján pénzbírság kiszabását:

- A bíróság a tervezet 39. § (2) bekezdésében a felügyelőbiztos kérelmére a tevékenységét akadályozó személyt sújthatja pénzbírsággal. (Ez az eset szerepel a jelenleg hatályos Ctv. 82. § (5) bekezdésében azzal a különbséggel, hogy a Ctv. szerint a pénzbírság alapja a Pp. 166. §-a.) Ha a jogalkotó a felügyelőbiztosnak kíván jogorvoslati lehetőséget biztosítani arra az esetre, ha a bíróság nem látja megalapozottnak a kérelmét, akkor a kérelmet elutasító (és nem visszautasító) végzés ellen kellene lehetővé tenni a fellebbezést. Ekkor viszont a tervezet 39. §-ában rendelkezni kellene arról is, hogy a bíróságnak a kérelem megalapozatlansága esetén külön elutasító végzést kell hoznia.
- A tervezet 63. § (3) bekezdése szerint kötelezettségszegése, mulasztása, valótlan adat közlése esetén a szervezet tagja, a választott végelszámoló vagy a szervezet hitelezője kérelmére törvényességi felügyeleti eljárás keretében a korábbi vezető tisztségviselőt, illetve a szervezet végelszámolói tevékenységet végző vezető tisztségviselőjét sújthatja pénzbírsággal. Ebben az esetben tehát a kérelem folytán külön törvényességi felügyeleti eljárás indul, ha a kérelmet a bíróság alaptalannak találja, elutasító (és nem visszautasító) döntést hoz, amely eljárást befejező végzés ellen a tervezet 30. § (8) bekezdése alapján a kérelmező is fellebbezéssel élhet.

15. A tervezet 12. §-ához

Az előrögzítésre nem lenne szükség, ha a regisztrációs eljárás továbbra is a bíróság hatáskörébe marad.

16. A tervezet 14. §-ához

Nem egyértelmű, hogy a tervezet 14. § (3) bekezdése miért írja elő, hogy a szervezet nyilatkozzon arról, tudomásul veszi a (4) bekezdésben foglalt jogkövetkezményeket, azt, hogy a nyilatkozattétel elmulasztása esetén úgy kell tekinteni, az (5) bekezdésben foglalt jogkövetkezmények alkalmazását nem ellenzi. Mindenképpen az (5) bekezdést kell alkalmazni, vagy a szervezet elfogadó nyilatkozata vagy a (4) bekezdés alapján. Nem rendelkezik azonban a törvény arról az esetről, ha a szervezet arról nyilatkozik, hogy a (4) bekezdésben foglalt jogkövetkezményeket ellenzi, a szabályozás nem egyértelmű, ezért javasoljuk annak pontosítását.

17. A tervezet 15-18. §-ához - Beadványok

Álláspontunk szerint is hiánypótló jellegű a beadványokról rendelkezés. Ugyanis több eljárásban, főleg a törvényességi felügyeleti eljárásban nem egyszer problémát okozott, hogy

milyen formában kell a beadványokat benyújtani. Ez részben a Ctv. mint speciális, részben a Pp. mint eljárási szabály kapcsolatából adódott. Ezen szabályozással az ebből adódó problémák megszűnnek.

A tervezet 18. § (1) bekezdésének módosítását javasoljuk tekintettel arra, hogy a tervezetben szabályozott eljárásokban – a tervezet 5. §-ához fűzött észrevételünkben megfogalmazott indokok alapján – nem indokolt a költségkedvezmény engedélyezése.

Javasoljuk továbbá **a tervezet a 18. § (2) bekezdésének** elhagyását. Álláspontunk szerint a jogszabályban azt kell felsorolni, hogy mit kell a beadványhoz mellékelni, ami pedig a felsorolásban nem szerepel, azt nem kell a beadványhoz csatolni. Ezért szükségtelen a 18. § (2) bekezdésében annak kimondása, hogy ha a beadvány a jogi személyek nyilvántartásában szereplő nyilvántartási iratra hivatkozik, a beadványhoz a nyilvántartási iratot csatolni nem kell. A 18. § (2) bekezdésének második félmondata pedig megismétli a 17. § f) pontját.

18. A tervezet 19. §-ához

A 19. § (2) bekezdése szerint a bíróság a jogi képviselő képviseleti jogának ellenőrzése céljából adatot igényel az ügyvédi kamarai nyilvántartásból vagy a közjegyzői nyilvántartásból. Álláspontunk szerint ugyanakkor elegendő lenne, ha a bíróság a nyilvánosan elérhető adatbázisokba betekintéssel győződne meg a képviseleti jog fennállásáról (országos ügyvédkereső, közjegyző kereső). Erre tekintettel javasoljuk a tervezet 19. § (2) bekezdése szövegének módosítását a következők szerint:
„(2) a bíróság a jogi képviselő képviseleti jogát az ügyvédi kamarai nyilvántartásból vagy a közjegyzői nyilvántartásból ellenőrzi."

19. A tervezet 22. §-ához

A tervezet 22. § (2) bekezdés c) pontjának módosítását javasoljuk tekintettel arra, hogy a tervezetben szabályozott eljárásokban – a tervezet 5. §-ához fűzött észrevételünkben megfogalmazott indokok alapján – nem indokolt a költségkedvezmény engedélyezése.

20. A tervezet 23. §-ához

A tervezet 23. §-ának elhagyását javasoljuk tekintettel arra, hogy álláspontunk szerint az eljárás megindítása iránti kérelemre vagy indítványra – az e törvényben szabályozott, az eljárás megindítása iránti kérelemre vonatkozó eltérésekkel – a beadványokra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, így ennek külön kimondása szükségtelen.

21. A tervezet 24. §-ához

A tervezetben szabályozott eljárások közül egyedül a vagyonrendezési eljárás esetében merülhet fel az eljárás tárgyának értéke, a többi eljárásban szóba sem jöhet. A vagyonrendezési eljárás önálló nemperes eljárás, amelyhez az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) tételes eljárási illetéket nem rendel. Az eljárás célja a cég törlése után előkerült „gazdátlan" vagyontárgy sorsának rendezése és nem egy meghatározott követelés érvényesítése. Ezért az eljárás tárgyának értéke nem állapítható meg, melynek következtében az eljárás illetékének megállapítása során az Itv. 39. § (3) bekezdésének előírásait kell alkalmazni. Erre tekintettel a tervezet 24. § c) pontjának elhagyását javasoljuk.

22. A tervezet 25. §-ához

Nem értek egyet azzal, hogy a 26. § (2) bekezdése szerint nincs helye fellebbezésnek a beadványt a 22. § (2) bekezdés *c)* pontja, illetve a 25. § (3) bekezdés *c)* pontja alapján visszautasító végzés ellen. Álláspontunk szerint a jogorvoslati jog biztosítása az ilyen okokból történő visszautasítás esetén indokolt, hiszen pl. a fél hivatkozhat arra, hogy a bírósági döntés jogszabálysértő, mivel ő az illetéket /közzétételi költségtérítést megfizette.

23. A tervezet 28. §-ához

A tervezet 28. §-ának elhagyását javasoljuk tekintettel arra, hogy az eljárásban minden beadványra, így a kifogásra is a beadványokra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Ennek külön kimondása tehát véleményünk szerint szükségtelen.

24. A tervezet 29-50. §-ához - Törvényességi felügyeleti eljárás

A törvényességi felügyeleti eljárás a jelenlegi szabályozáshoz képest nagyrészt nem változik, ugyanakkor a bíróság és a Hatóság szétválasztása következtében, a köztük lévő kapcsolat szabályozása miatt szükségesek az új rendelkezések. A törvényességi felügyeleti eljárásban sem kellene a Hatóság és a bíróság kapcsolatáról rendelkezni abban az esetben, ha a regisztráció továbbra is a bírósági hatáskörben maradna. A tervezet behozza a sorrendiség elvét, ezért a Hatóság mindig elsőbbséget élvez.

Tekintettel arra, hogy a kényszertörlés és a kényszertörlési eljárás nem ugyanaz, ezért **a tervezet 30. § (8) bekezdése** utolsó mondatának pontosítását javasoljuk az alábbiak szerint:
„(8) a törvényességi felügyeleti eljárásban hozott, a szervezettel szemben kényszertörlési eljárás megindítását elrendelő végzés ellen felülvizsgálatnak van helye."

A tervezet 30. § (9) bekezdése szerint a törvényességi felügyeleti eljárásban felmerült költségeket az állam viseli, ha a szervezet a törvényes állapotot, illetve a törvényes működését a bíróság törvényességi felügyeleti felhívására helyreállítja. Ha azonban a bíróság a szervezettel, vagy annak vezető tisztségviselőjével szemben intézkedést is alkalmaz, a felmerült költségek viselésére a szervezetet kell kötelezni. Véleményünk szerint az első mondat megfogalmazása félreértelmezhető, az is levezethető belőle, hogy az eljárás összes költségét (beleértve a kérelmező és az eljárás alá vont szervezet jogi képviseletével összefüggésben felmerült költségeket) az állam köteles megtéríteni. E helyett javalom a Pp. által is használt kifejezést, mely szerint „az állam által előlegezett költség az állam tehén marad". Indokolatlannak tartom azonban a törvénysértően működő szervezet teljes mentesítését a költségek megfizetése alól, véleményünk szerint a kérelmező költségeit akkor is viselnie kell, ha a törvényes működést, illetve a törvényes állapotot helyreállítja.

A tervezet 30. § (11) bekezdésének elhagyását, illetve módosítását javasoljuk. Véleményünk szerint a Ctv. 72. § (2) bekezdése szerinti szabályozás fenntartása indokolt abban az esetben is, ha a jogalkotó egyes eljárásokban lehetővé tenné a kérelmező részére költségkedvezmény engedélyezését. Erre tekintettel **a tervezet 30. § (11) bekezdésének elhagyását**, illetve módosítását javasoljuk az alábbiak szerint:
„(11) a törvényességi felügyeleti eljárás során költségkedvezmény nem engedélyezhető."

A tervezet 31. § (3) bekezdésének egyszerűsítését, pontosítását, kiegészítését javasoljuk a következők szerint:
„(3) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, nincs helye törvényességi felügyeleti eljárás megindításának a szervezet ellen a felszámolás vagy a kényszertörlési eljárás kezdő időpontja után. A már megindult felügyeleti eljárást – ha e törvény eltérően nem rendelkezik –, meg kell szüntetni."

A tervezet 31. § (4) bekezdése szerint ugyanis, ha a törvényességi felügyeleti eljárás alatt a szervezettel szemben jogerősen felszámolási eljárás indul, a szervezettel szemben jogerősen kényszertörlés elrendelésére kerül sor, vagy a szervezettel szemben jogerősen kényszertörlési eljárás indul, a törvényességi felügyeleti eljárást – ha e törvény eltérően nem rendelkezik, – meg kell szüntetni azzal, hogy az eljárás megszüntetésével egyidejűleg bírságolás intézkedés alkalmazására sor kerülhet. A tervezet 29. § (4) bekezdése szerint a törvényességi felügyeleti eljárás célja, hogy a jogi személyek nyilvántartása közhitelességének biztosítása érdekében a bíróság a szervezet adatainak törvényességét, illetve a szervezet törvényes működését kikényszerítse. A cél tehát nem a szervezet megbüntetése a törvénysértés miatt. A törvényességi felügyeleti eljárás és a fizetésképtelenségi eljárás egymáshoz való viszonyára tekintettel – figyelemmel arra, hogy a fizetésképtelenségi eljárásban a szervezet kényszer-megszüntetésére kerül sor, és az eljárás egyébként is bírósági felügyelet mellett folyik – felesleges és indokolatlan törvényességi felügyeleti eljárást is lefolytatni akár kérelemre, akár hivatalból. Ennek oka ugyanis az, hogy ezekben az esetekben a törvényességi felügyeleti eljárásban a szervezetnek nincs valós érdeke a törvényes működés helyreállítására. Erre tekintettel a (4) bekezdés alapján alkalmazott pénzbírság, mint törvényességi felügyeleti intézkedés nem szolgálja az eljárás célját, felesleges és indokolatlan.

A tervezet 33. § (5) bekezdése szerint a hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárást akkor is meg kell szüntetni, ha az eljárás lefolytatása alapján a bíróság megállapítja, hogy jogsértés nem történt, vagy ha törvényességi felügyeleti eljárásnak nincs helye. Ebben az esetben a felmerült költségeket az állam viseli. A 30. § (9) bekezdéséhez hasonlóan itt is javasoljuk „az állam által előlegezett költség az állam tehén marad" megfogalmazást.

A tervezet 36. §-a szerint javasolt szabályozás lényegében megegyezik hatályos szabályozással (Ctv. 79. § (1) bekezdése), amely azonban értelmezési problémákat vetett fel a gyakorlatban abban a kérdésben, hogy az (1) bekezdés utolsó mondatát hogyan kell értelmezni. Egyes értelmezések szerint a jogvesztő határidő a törvénysértő állapot fennállásban jelentkező törvénysértés esetén is irányadó. Indokolt volna ezért a szabályozás egyértelműsítése, a (2) bekezdés kivétel szabályából ugyanis az a következtetés is levonható, hogy a kérelem esetén a jogvesztő határidő mindig irányadó, ugyanakkor az (1) bekezdésből ez nem következik, hiszen az úgy szól „mindaddig" megindítható az eljárás, amíg a törvénysértő állapot fennáll.

Véleményünk szerint **a tervezet 38. § (1) bekezdés f) pontja** nincs összhangban a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:48. § (1) bekezdés d) pontjával, amely szerint a jogi személy jogutód nélkül megszűnik, ha az arra jogosult szerv megszünteti, feltéve, hogy a jogi személy vagyoni viszonyainak lezárására irányuló megfelelő eljárás lefolytatását követően a bíróság a jogi személyt a nyilvántartásból törli. A Ptk. e rendelkezéséből az következik, hogy nem elegendő a szervezet megszűnéséhez a jogsértés megállapítása, a bíróságnak a szervezet megszüntetését is ki kell mondania. Továbbá a kényszertörlés elrendelése helyett helyesebb lenne a kényszertörlési eljárás megindításáról rendelkezni, nem szerencsés a „kényszertörlés" kifejezés használata. Mindezekre figyelemmel a 38. § (1) bekezdés f) pontját az alábbiak szerint javasoljuk megállapítani:

„f) ha a törvényes állapot, illetve a szervezet törvényes működése a bíróság által hozott intézkedések ellenére sem következik be, a bíróság a szervezetet megszünteti."

A tervezet 39. § (7) bekezdése szerint a felügyelőbiztos kirendelése iránti kérelmet elutasító végzés, a felügyelőbiztos megbízatása határidejének meghosszabbítása iránti kérelmet elutasító végzés, valamint a (6) bekezdés szerinti végzés ellen fellebbezésnek van helye. Ebből az következne, hogy a bíróságnak a felügyelőbiztos kirendelése iránti kérelmet külön végzéssel el kellene utasítania. Ez viszont ellentétes a tervezet 38. § (3) bekezdésével, amely szerint a bíróság a kérelmező által kért intézkedéshez nincs kötve, így maga választhatja meg az általa legalkalmasabbnak tartott intézkedést. Ha ezzel a kérelmező nem ért egyet, az eljárást befejező, intézkedést tartalmazó határozattal szemben fellebbezéssel élhet a 35. § (5) bekezdése alapján. Erre figyelemmel a 39. § (7) bekezdését a következők szerint javasoljuk megállapítani:
„(7) A felügyelőbiztos megbízatása határidejének meghosszabbítása iránti kérelmet elutasító végzés, a felügyelőbiztos megbízatása határidejének meghosszabbítása iránti kérelmet elutasító végzés és a (6) bekezdés szerinti végzés ellen fellebbezésnek van helye."

A tervezet 41. § (1) bekezdése szerint, ha az eljárás megindítására okot adó körülményt a Hatóság jelzi, az eljárás a jelzést követő egy munkanapon belül hivatalból megindul. Véleményünk szerint az ügyintézési határidő miatt szükséges tisztázni, hogy a Hatóság jelzése alapján a bíróság intézkedése nélkül indul-e meg az eljárás, hogy mint jelent az egy munkanapon belül, a következő munkanapot vagy, vagy még az aznapot.

A tervezet 41. § (2) bekezdést a tervezet 38. §-ához fűzött észrevételekre tekintettel a következők szerint javasoljuk megállapítani:
„(2) Ha a törvényességi felügyeleti felhívás eredményeként az eljárás megszüntetésének nincs helye, vagy a törvényes állapot, illetve a szervezet törvényes működése nem állt helyre, a bíróság – további törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazása nélkül – a szervezetet megszünteti."

A tervezet 43. § (3) és (7) bekezdésében – mint ahogyan a tervezet 75. § (4) és (5) bekezdésében is – szükséges lenne azt szabályozni, hogy a törvény erejénél fogva megszűnik rendelkezés az eljárás vonatkozásában igényel e bírói döntést. Véleményünk szerint a 76. § (1) bekezdéséből az tűnik ki, hogy szükséges a bírói határozat, azonban – nézetünk szerint – ezt valamennyi esetben a törvénynek is kifejezetten tartalmazni kellene.

A tervezet 43. § (4) és (8) bekezdésének szövegezése rendkívül nehezen értelmezhető, nem felel meg a normavilágosság követelményének, azok átfogalmazása indokolt.

A tervezet 44. §-a szerinti határidőket tíz munkanapban javasoljuk meghatározni.

A tervezet 48. § (6) bekezdését a tervezet 38. §-ához fűzött észrevételekre tekintettel a következők szerint javasoljuk megállapítani:
„(6) Ha az (5) bekezdés szerinti felhívás eredménytelen, a bíróság – további törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazása nélkül – a szervezetet megszünteti. A bíróság a jogerős végzést a Cégközlönyben közzéteszi."

A tervezet 49. § (7) bekezdése értelmezhetetlen szabályt tartalmaz. A bíróság a 49. § (6) bekezdése alapján a kérelem megalapozottsága esetén elrendeli a kérelmező törlését a jogi személyek nyilvántartásából, és egyidejűleg a szervezettel szemben törvényességi felügyeleti intézkedést alkalmaz. A (7) bekezdés szerint, ha a szervezet képviseletére kizárólag olyan

személy jogosult, aki a kézbesítési megbízottjának jogi személyek nyilvántartásából való törlését a bíróság elrendelte, a bíróság a (6) bekezdéstől eltérően a szervezettel szembeni törvényességi felügyeleti intézkedés helyett a szervezettel szemben hivatalból törvényességi felügyeleti eljárást indít annak érdekében, hogy a szervezet képviseletére jogosult személy kézbesítési megbízottja a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzésre kerüljön. Az így megindított eljárásban pedig nyilvánvalóan intézkedést fog alkalmazni, azaz az eredmény ugyanaz lesz, mint a (6) bekezdés szerinti eljárás végén. Fentiekre tekintettel a (6) és (7) bekezdést a következők szerint javasoljuk megállapítani:
„(6) A bíróság a kérelem megalapozottsága esetén elrendeli a kérelmező törlését a jogi személyek nyilvántartásából, és egyidejűleg a szervezettel szemben törvényességi felügyeleti intézkedést alkalmaz annak érdekében, hogy a szervezet képviseletére jogosult személy kézbesítési megbízottja a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzésre kerüljön.
(7) Ha a (6) bekezdés szerinti intézkedés nem vezet eredményre, a bíróság a szervezetet megszünteti."

25. A tervezet 51-85. §-ához - Végelszámolás

A tervezetben szereplő végelszámolásra vonatkozó rendelkezések jelentős változást hoznak. Mind a szervezetre, mind a bíróságra nézve többletfeladatok kerülnek meghatározásra. Nem kötelező végelszámolót választani, de lehet, a jelenlegi 3 év helyett 2 évre csökken a végelszámolás időtartama, ugyanakkor hosszabbítást lehet kérni. Az 1 év hosszabbításról a bíróságnak határoznia kell. Ezen felül minden végelszámolás esetén a végelszámolás kezdetét be kell jelenteni a bírósághoz, erre a tervezet az 1. számú mellékletben a kötelezően csatolandó iratokat is meghatározza. Az eljárás megindítással kapcsolatosan a bíróságnak határozatot kell hozni, úgy, ahogy a végelszámolás megszüntetésének bejelentésével ill. a végelszámolás befejezésével kapcsolatosan is. A tervezet bírósági határidőként 1 munkanapot, 5 munkanapot, 10 munkanapot és 15 munkanapot határoz meg. A tervezetből az látszik, hogy az ún. egyszerűsített végelszámolás -amikor is a végelszámolás kezdetének bejelentése az adóhatósághoz történik és automatikusan kerül bejegyzésre- megszűnik. Így a bíróságok végelszámolással kapcsolatos feladata emiatt is megnő. A jogutód nélküli megszűnés elhatározását mindenképpen be kell jelenteni a bírósághoz. Ebből, valamint a szoros határidőkből és a bíróságra háruló a végelszámolással kapcsolatos plusz feladatokból következik, hogy a bíróságoknak a végelszámolással kapcsolatosan sokkal több feladatuk lesz, mint jelenleg.

A tervezet 61. §-a vonatkozásában jelezni kívánjuk, hogy megtévesztőnek tartjuk a „végelszámolási eljárás" kifejezés használatát. A „végelszámolási eljárás" kifejezés arra utal, hogy a végelszámolás bírósági eljárás, amely kérelemre indul meg. Ez azonban nem így van. A preambulum helyesen hangsúlyozza, hogy a végelszámolás a szervezetek normális életciklusának tekinthető, ezért végelszámolás a szervezet elhatározása alapján induló, a jogutód nélküli megszűnéshez vezető eljárás (a tervezet preambulumának [17] bekezdése), a jogi személy működésének organikus szakasza (a tervezet preambulumának [19] bekezdés), ezért furcsa, hogy a tervezet 61. § (1) bekezdése azt mondja ki, hogy a végelszámoló végelszámolási eljárás megindítása iránti kérelmet terjeszt elő, a (2) bekezdés alapján a végelszámolási eljárás megindításáról végzést hoz, azaz „engedélyezi" a végelszámolás lefolytatását, a tervezet 81. § (1) bekezdése szerint a végelszámoló a végelszámolási eljárás befejezése iránti kérelmet terjeszt elő, a tervezet 81. § (4) bekezdése szerint végzést hoz a végelszámolási eljárás befejezéséről.

A tervezet 61. § (4) bekezdésében véleményünk szerint helyesebb a „kényszertörlést rendel el" kifejezés helyett a „kényszertörlési eljárás megindítását rendeli el" kifejezés:
„(4) Ha a szervezet tekintetében a szervezet jogutód nélküli megszűnését eredményező ok bekövetkeztét bíróság állapította meg, és a szervezet az erről szóló jogerős végzés kézbesítését követő hatvan napon belül nem terjeszti elő az (1) bekezdés szerinti kérelmet, vagy a bíróság a kérelmet jogerősen visszautasította vagy elutasította, a bíróság a szervezettel szemben kényszertörlési eljárás megindítását rendeli el."

A tervezet 61. § (4) bekezdésében meghatározott határidő vonatkozásában jelezni kívánjuk, hogy véleményünk szerint szükségtelennek tűnik a megszűnés megállapítását követően további 60 napot várni arra, hogy a szervezet elhatározza-e a végelszámolást, mert a jogutód nélküli megszűnést már megállapította a bíróság. A jelenleg hatályos szabályok szerint a megállapítással egyidejűleg megtörténik a kényszertörlési eljárás megindításának elrendelése.

A tervezet 62. § (1) bekezdése szerint a végelszámolási eljárás megindítása iránti kérelem általános vizsgálatát a bíróság tíz munkanapon belül végzi el. Ha a végelszámolási eljárás megindítása iránti kérelem visszautasításának nincs helye, a bíróság egy munkanapon belül a) a végelszámolási eljárás megindításáról végzést hoz, b) elrendeli a végelszámolási eljárás megindításával összefüggő adatváltozások jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzését, és c) értesíti az állami adó- és vámhatóságot a végelszámolási eljárás megindításáról.

Nem világos továbbá, hogyan kell értelmezni **a tervezet 62. § (2) bekezdése** szerinti „egy munkanapon belül" határidőt.

Mindezekre tekintettel a tervezet 62. § szövegének a következőt javasoljuk:
„(1) A végelszámolás megindításának bejegyzése és közzététele iránti kérelem általános vizsgálatát a bíróság tizenöt munkanapon belül végzi el. Ha a kérelem visszautasításának vagy elutasításának nincs helye, a bíróság
a) elrendeli a végelszámolás megindításával összefüggő adatváltozások jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzését, és
c) értesíti az állami adó- és vámhatóságot a végelszámolás megindításáról.
(2) A bíróság az (1) bekezdés a) pontja szerinti végzését Cégközlönyben azt követő egy munkanapon belül teszi közzé, hogy a Hatóság az (1) bekezdés b) pontja szerinti adatokat a jogi személyek nyilvántartásába bejegyezte. A Cégközlönyben közzétett végzés az alábbi adatokat tartalmazza:
a) szervezet nevét (rövidített nevét) a végelszámolásra utaló toldattal, székhelyét, adószámát, nyilvántartási számát, és ha ilyen adattal rendelkezik, EUID-ját,
b) a végelszámolás elhatározásáról szóló határozat keltét,
c) a végelszámolás kezdő időpontját,
d) a végelszámoló nevét, jogi személy esetén székhelyét, és nyilvántartási számát, valamint a végelszámolási feladatok ellátására kijelölt természetes személy nevét,
e) szükség szerint a korábbi vezető tisztségviselő(k) jogviszonya megszűnésének tényét,
f) a hitelezőknek szóló felhívást, hogy követeléseiket a közzétételtől számított negyven napon belül a végelszámolónak jelentsék be."

A tervezet 63. § (1) bekezdésének e) pontja szerint a választott végelszámoló díjazása esetén a választott végelszámoló díjának és költségtérítésének kifizetéséhez előre láthatóan szükséges összegre tartalékot képez, és azt a szervezet pénzforgalmi számlájára befizeti, ott elkülönítetten

tartja nyilván. Véleményünk szerint szükségtelen a befizetést kötelezettségként meghatározni, elegendő azt előírni, hogy a tartalékot a számlán elkülönítetten kell nyilvántartani:
„e) a választott végelszámoló díjazása esetén a választott végelszámoló díjának és költségtérítésének kifizetéséhez előre láthatóan szükséges összegre tartalékot képez, és azt a szervezet pénzforgalmi számláján elkülönítetten tartja nyilván."

A végelszámolót **a tervezet 67. §-a** szerint megillető elállási, illetve felmondási jog véleményünk szerint indokolatlan, visszaélésre adhat lehetőséget. A végelszámolás a fizetésképtelenségi eljárásoktól eltérően a szervezet tagjainak döntése nyomán kezdődik meg, azért, mert a tagok valamiért nem kívánják a szervezet további működését fenntartani. A végelszámolás során nem a hitelezők érdekét elsősorban szem előtt tartó felszámoló, hanem a szervezet érdekét képviselő vezető tisztségviselő vagy a döntéshozó szerv által választott végelszámoló jár el. A végelszámolást elhatározó szervezet nem fizetésképtelen, semmi nem indokolja, hogy a szerződéseit ne teljesítse. A preambulum [18] bekezdése hangsúlyozza, hogy a végelszámolás megindításáról megalapozott és felelős döntést kell hozni. Ebbe az is beletartozik, hogy a szerződéses kapcsolatokat a szerződések céljának megfelelően kell lezárni. A szervezet a tervezet 71. §-a alapján elhatározhatja a végelszámolás megszüntetését és a szervezet működésének folytatását. A tervezet 67. §-ának hatályba lépésével lehetőség lenne arra, hogy a szervezet mentesüljön a megbánt szerződéses kötelezettségei alól úgy, hogy a végelszámolását elhatározza, nem kívánt szerződéseitől eláll, illetve felmondja, majd a végelszámolás megszüntetéséről és a működés folytatásáról dönt. Mindezekre figyelemmel a tervezet 67. §-ának elhagyását javasoljuk.

A tervezet 68. § (3) bekezdésének elhagyását javasoljuk a tervezet 67. §-ához fűzött észrevételekre figyelemmel.

A tervezet 61. §-ához fűzött észrevételekre figyelemmel **a tervezet 72. § (1) bekezdése, a (2) bekezdés első mondata és (3) bekezdése** szövegét a következők szerint javasoljuk megállapítani:
„(1) A vezető tisztségviselő a végelszámolás megszüntetését a végelszámolás megszüntetéséről szóló határozat keltét követően haladéktalanul végelszámolás megszüntetésének bejegyzése és közzététele iránti kérelemben bejelenti a bíróságnak.
(2) A kérelemben fel kell tüntetni...
(3) A kérelemhez a 2. számú mellékletben foglalt iratokat kell csatolni."

Ugyancsak a tervezet 61. §-ához fűzött észrevételekre figyelemmel **a tervezet 73. § (1) bekezdése, a tervezet 73. § (2) bekezdés első mondata és a (3) bekezdés első mondata** szövegét a következők szerint javasoljuk megállapítani:
„(1) Ha a 72. § (1) bekezdése szerinti kérelem visszautasításának vagy elutasításának nincs helye, a bíróság tizenöt munkanapon belül végzéssel elrendeli a végelszámolás megszüntetésével összefüggő adatváltozások jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzését.
(2) A bíróság a végzés jogerőre emelkedése után haladéktalanul értesíti az állami adó- és vámhatóságot a végelszámolás megszüntetéséről.
(3) A végzés az alábbi adatokat tartalmazza:"

Véleményünk szerint megfontolandó lenne a 73. § (1) bekezdése szerinti végzés elleni fellebbezés lehetőségének kizárása, a Ctv. hatályos szabályozásának fenntartása (kérelemnek helyt adó bejegyző végzés).

Figyelemmel arra, hogy a végelszámolás megszüntetése a cég döntése, a vezető tisztségviselőnek már a döntés után tájékoztatnia kellene azokat, akik a végelszámolás megindításáról értesítést kaptak, ezért **a tervezet 74. §-át** a következők szerint javasoljuk megállapítani:
„74. § A vezető tisztségviselő a végelszámolási eljárás megszüntetéséről szóló döntéstől számított három munkanapon belül tájékoztatja a végelszámolás megszüntetéséről mindazokat a személyeket és szerveket, akik a végelszámolás megindításáról értesítést kaptak."

A tervezet 75. § (3) bekezdésében véleményünk szerint helyesebb a „kényszertörlést rendel el" kifejezés helyett a „kényszertörlési eljárás megindítását rendeli el" kifejezés az alábbiak szerint:
„(3) Ha az (1) bekezdésen meghatározott feltételek fennállnak, de a szervezet jogutód nélküli megszűnésének oka törvény erejénél fogva következett be, vagy a jogutód nélküli megszűnési ok bekövetkeztét bíróság állapította meg, a bíróság legkésőbb a két év elteltét követő tizenötödik napon, a végelszámolási időszak meghosszabbítása esetén a bíróság végzésében a végelszámolás meghosszabbított határidejének záró időpontjaként megjelölt időpontot követő tizenötödik napon a szervezettel szemben kényszertörlési eljárás megindítását rendeli el."

A tervezet 75. § (4) és (5) bekezdésében – mint ahogyan a tervezet 43. § (3) és (7) bekezdésében is – szükséges lenne azt szabályozni, hogy a törvény erejénél fogva megszűnik rendelkezés az eljárás vonatkozásában igényel e bírói döntést. Véleményünk szerint a 76. § (1) bekezdéséből az tűnik ki, hogy szükséges a bírói határozat, azonban – nézetünk szerint – ezt valamennyi esetben a törvénynek is kifejezetten tartalmazni kellene.

A tervezet 83. §-a véleményünk szerint nem tartalmazza kellő részletességgel a végelszámolási kifogás szabályozását.

A korábbi észrevételekre tekintettel **a tervezet 84. § e) pontja** szövegét az alábbiak szerint javasoljuk megállapítani:
„e) a 75. § (3) bekezdése alapján és a 61. § (4) bekezdése alapján a szervezet megszüntetését elrendelő végzés ellen."

26. A tervezet 90-108. §-ához - Kényszertörlés

A tervezet 90. § (1) bekezdés a) pontját a következők szerint javasoljuk megállapítani:
„a) ha a bíróság törvényességi felügyeleti eljárásban a szervezetet megszüntette, továbbá az e törvényben meghatározott esetekben"

A tervezet 92. § (1) bekezdése – a jelenleg hatályos szabályozással ellentétben – kizárólagos bírói hatáskörbe utalja a hitelezői követelések összegzéséről szóló határozat meghozatalát. Ezen szakasz nevesíti a bírósági ügyintézőt is, tehát a kényszertörlésben az egyéb eljárási cselekményekben bírósági ügyintéző továbbra is részt vehet. Ugyanakkor mivel a jogalkotó több kizárólagos bírói hatáskört állapított meg a bírósági titkár és ügyintéző hatásköre ezen eljárástípusnál csökken.

Véleményünk szerint **a tervezet 93. § (6) bekezdése** ellentétes e § (1) bekezdésével. Az (1) bekezdés szerint a szervezet – e §-ban meghatározott kivétellel – üzletszerű gazdasági tevékenységet a kényszertörlési eljárás kezdő időpontjától nem végezhet, míg a (6) bekezdés szerint a szervezet üzletszerű gazdasági tevékenységet nem végezhet, a) ha a szervezet üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása iránti kérelme jogerősen visszautasításra vagy

elutasításra kerül, a jogerős bírósági határozat szervezet általi kézhezvételét, b) ha az (1) bekezdés szerint nyitva álló határidő alatt a szervezet nem terjeszt elő üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása iránti kérelmet, a határidő lejártát követő naptól.

A tervezet 93. § (1) bekezdése alapján tehát a szervezet az üzletszerű gazdasági tevékenységet a kényszertörlési eljárás kezdő időpontjában köteles megszüntetni, a (6) bekezdésből azonban az következne, hogy a kérelem visszautasításáig, illetve a határidő lejártáig e tevékenység folytatható. Az ellentét oka a tervezet 93. § (6) bekezdésének téves megfogalmazása, e § csak akkor értelmezhető, ha a szervezet részére a bíróság üzletszerű gazdasági tevékenység folytatását engedélyezte.

Mindezekre tekintettel a tervezet 93. § (6) bekezdését a következők szerint javasoljuk megállapítani:
„(6) A szervezet üzletszerű gazdasági tevékenységet a kérelemnek helyt adó végzés kézhezvételétől végezhet. Nem végezhet tovább üzletszerű gazdasági tevékenységet
a) ha a szervezet továbbműködési kérelmét a bíróság jogerősen visszautasítja vagy elutasításítja, a jogerős bírósági határozat kézhezvételét,
b) ha az (1) bekezdés szerint nyitva álló határidő alatt a szervezet nem terjeszt elő továbbműködési kérelmet, a határidő lejártát
követő naptól."

A tervezet 100. §-a tekintetében jelezni kívánjuk, hogy a kényszertörlési eljárás megszüntetése esetén rendelkezni kellene a törvényességi felügyeleti eljárásban hozott megszüntető végzés hatályon kívül helyezéséről is. **A tervezet 100. §-ának (3) bekezdése** vonatkozásában megfontolásra javasoljuk a hiánypótlásra biztosított határidő meghosszabbítását. Az alapvető cél a cégek reorganizációja. Ha a cég helyre akarja állítani a működését, egyrészt rövidnek tűnik a hiánypótlásra biztosítható tíznapos határidő, másrészt az is probléma, hogy a határidő nem hosszabbítható meg. Ha a cégnek ki kell fizetnie a bejelentett követeléseket, ahhoz, hogy az ehhez szükséges összeget elő tudja teremteni, ezért álláspontunk szerint indokoltnak tűnik a hosszabb határidő biztosítása.

A tervezet 107. § (1) bekezdése kapcsán jelezni kívánjuk, hogy a rendelkezés nincs összhangban a Ptk. 3:90. § (3) bekezdésével, mivel eltiltott személy nem lehet tagja új társaságnak. Az eltiltás körében javasoljuk továbbá, hogy a tervezet tegye lehetővé az eltiltás mellőzését arra az esetre, ha a szervezettel szemben nem jelentettek be követelést, vagy azt – akár a felszámolási eljárás befejezését követően – az eltiltással érintett kifizette. A javasolt szabályozás ösztönözné az eltiltással érintett személyeket arra, hogy a szervezet tartozásait megfizessék.

27. A tervezet 115. § (6) bekezdéséhez

A jelenlegi jogszabályi rendelkezésekkel egyezően a javaslat csak a vagyonrendezési eljárás kötelező esetére szabályozza a vagyontárgy sikertelen értékesítésének jogkövetkezményeit, nincs azonban rendelkezés a sikertelen értékesítésre abban az esetben, ha az eljárás kérelemre indult. Álláspontunk szerint, megoldás lehetne, ha e jogkövetkezmények abban az esetben is irányadóak lennének, ha a vagyonrendezési eljárás lefolytatása nem kötelező.

A gyakorlatban előfordult, hogy a vagyonrendezési eljárás során befolyt összeget igénybejelentés hiányában bírósági letétbe kellett helyezni. Véleményünk szerint szükség lenne

olyan szabályok meghatározására, amelyek lehetővé tennék, hogy a szervezet volt tagjai a letétbe helyezett összeget megkaphassák.

28. A tervezet 117. §-ához

A hatályos szabályozás is úgy rendelkezik, hogy a vagyonrendező díját az állam visel, ennek háttérszabályozása azonban teljes egészében hiányzik. Ez a probléma már többször is felmerült, a szabályozási hiány miatt a gyakorlatban alkalmazott megoldás a bíróság ellátmányból történő kiutalás az állam által előlegezett költségekre vonatkozó szabályozás analóg alkalmazásával.

A tervezet 117. § (6) bekezdésének kiegészítését tartom indokoltnak egy minimum és maximum összeg megjelölésével. A vagyonrendező munkaráfordítása elsősorban nem az értékesítésből befolyt vételár mértékétől függően, és a jelenlegi meghatározás méltánytalan összegű díjakat eredményezhet.

29. A tervezet 121. §-ához

A jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról szóló törvény tervezetének *vagyonrendezési eljárást szabályozó VI. Fejezete*, ahogyan arra a tervezet preambuluma is utal, megtartja a vagyonrendezési eljárás hatályos szabályait, egyes szabályokon pontosít. Új szabályozás a 121. §-ban foglalt, az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés elrendelésének végrehajthatatlansága miatti vagyonrendezési eljárás. Az új szabályozás alkalmas arra, hogy rendezze az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés elrendelésének végrehajthatatlansága miatt rendezetlen tulajdoni helyzetű ingatlanok tulajdoni helyzetét.

A törvénytervezet emellett a hatályos szabályozáshoz képest kiterjeszti annak személyi hatályát a cégeken kívül a jogi személyek nyilvántartásáról szóló törvénytervezet 2. §-ában meghatározott civil, és egyéb cégnek nem minősülő szervezeti formákra is, így szélesebb körben biztosítja rendezetlen tulajdoni helyzetű vagyontárgyak tulajdoni helyzetének rendezését.

30. A tervezet 122. §-ához

A tervezet bevezetőjének 8.) pontja szerint meghatározhatóak olyan eljárások, amelyek esetében indokolt egyetlen törvényszék kizárólagos illetékességet kikötni. Ezen olyan ügytípusok, amelyek jellemzően kis számban indulnak és erre a tényre is figyelemmel indokolt, hogy a bírósági tapasztalatok és szaktudás is egy helyre koncentrálódjon. A tervezet 122.§ (1) bekezdése a közhasznú jogállással kapcsolatos eljárásokat a Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességébe utalja. Jelenleg a közhasznú jogállással kapcsolatos eljárásokra is a székhely szerinti törvényszék illetékes.

31. A tervezet 124. §-ához

A fentiekkel összevetve kell vizsgálni a 124. § (1) bekezdését, mely szerint a bíróság a közhasznú szervezet letétbe helyezett beszámolóját a letétbe helyezést követő 60 munkanapon belül hivatalból megvizsgálja. Ezt jelenleg az Ectv. 47. §-a alapján az ügyészség végzi. Ez a módosítás aránytalanul nagy munkaterhet okoz.

32. A tervezet 125. §-ához

Az előzetes eljárások közé tartozik a 32. alcímben szabályozott, A jogi személy nyilvántartási irata megismerhetőségével összefüggő eljárás. Nehezen értelmezhető, hogy a tervezet polgári nemperes eljárásként szabályoz egy az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény szerinti eljárást. Logikusabbnak tűnne az eljárásra vonatkozó teljes szabályozást a tervezetben rögzíteni.

A tervezet 125. § (3) bekezdése által meghatározott egy napos határidő pedig betarthatatlannak tűnik, terjedelmesebb okiratok esetén ilyen rövid idő alatt megalapozott döntés nem hozható. Erre tekintettel javasoljuk a tervezet 125. § (3) bekezdésében szereplő határidőket „legkésőbb a következő munkanapon"-ként meghatározni.

33. A tervezet 131. §-ához

Ezen szakasz arról rendelkezik, hogy mi az eljárás abban az esetben, ha az alapító a kuratórium, illetve a kurátor felszólítása ellenére a teljes juttatott vagyont nem ruházta át az alapítványra. A rendelkezés szól arról, hogy mi van akkor, ha a vagyon átruházása megtörtént, ugyanakkor arra nem tartalmaz rendelkezést, hogy akkor mi a helyzet, ha nem teljesíti.

34. A tervezet 132. §-ához

Itt nem egyértelmű a megfogalmazás a teljes kuratórium kijelölése esetén, vagy akár egy-két tag vonatkozásában, ugyanis ebben az esetben indokolatlan lenne a bíróság általi kijelölés.

35. A tervezet 141. §-ához

Véleményünk szerint az alapítás érvénytelenségének megállapítására nem akkor kerülhet sor, ha a civil és egyéb, cégnek nem minősülő szervezet esetén törvény teljes érvénytelenséget eredményező okot állapít meg, hanem akkor, ha ilyen ok fennáll. Ezért **a tervezet 141. § (4) bekezdés f) pontját** a következők szerint javasoljuk megállapítani:
„f) a civil és egyéb, cégnek nem minősülő szervezet esetén törvényben megállapított, teljes érvénytelenséget eredményező ok áll fenn."

A tervezet 141. § (7) bekezdésében nem tűnik indokoltnak az a rendelkezés, hogy a Hatóság küldi meg a jogerős ítélet rendelkező részét a Cégközlönyben történő közzétételre és nem a határozatot hozó bíróság.

36. A tervezet 142. §-ához

A tervezet 142. § (1) bekezdés c) pontjának kiegészítését javasoljuk a következők szerint:
„c) azt, hogy a megtámadott határozatot a felperes miért tartja jogszabálysértőnek vagy a létesítő okiratba ütközőnek, pontosan megjelölve, hogy a határozat melyik jogszabály, vagy a létesítő okirat melyik rendelkezésébe ütközik."

37. A tervezet 149. §-ához

A tervezet 105. §-ához fűzött észrevételben írtakra tekintettel e § elhagyását javasoljuk.

38. A tervezet 150-184. §-ához - Párt nyilvántartása

Kérdésként merül fel, hogy a pártokra nézve a tervezet miért nem köti ki a Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességét. A pártok száma a vármegyékben annyira csekély, hogy itt mindenképpen indokolt lenne kizárólagos illetékesség kikötése.

Budapest, 2025. május 16.

Üdvözlettel:

Dr. Varga Rita s.k.
az Országos Bírói Tanács
elnökhelyettese